

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДОНЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ
ІМЕНІ МИХАЙЛА ТУГАН-БАРАНОВСЬКОГО

ПРОГРАМА
фахового вступного випробування
зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
для вступу на навчання для здобуття освітнього ступеня магістра

Програма затверджена на засіданні кафедри
фінансів та банківської справи,
Протокол від «18» лютого 2019 р. № 24

Схвалено
на засіданні Приймальної комісії ДонНУЕТ,
Протокол від «25» лютого 2019 р. № 5

Затверджено
Вченою радою ДонНУЕТ,
Протокол від «28» лютого 2019 р. № 9

Розробники:

Слободянюк Н.О., д.е.н., доцент

Гудзь Ю.Ф., к.е.н, доцент

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

1. Загальні положення	2
2. Перелік питань	3
3. Критерії оцінювання	6
4. Список рекомендованої літератури	8

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Метою фахових вступних випробувань для вступу на навчання за освітнім ступенем магістра є визначення рівня підготовки вступників, які бажають навчатись у ДонНУЕТ за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування».

Для успішного засвоєння освітньої програми магістра, вступники повинні мати базову вищу освіту здобуту за даною, спорідненою або іншою спеціальністю; здібності до оволодіння знаннями, уміннями і навичками в галузі гуманітарних дисциплін, дисциплін циклу природничо-наукової, загальнооекономічної та практичної підготовки.

Програма з фахового вступного випробування базується на освітньо-кваліфікаційній програмі підготовки бакалавра з фінансів і кредиту та одночасно визначає вимоги до студентів, які продовжують навчання за освітнім ступенем магістра. Програма з фахових вступних випробувань має міжпредметний синтетичний характер, що досягається побудовою за окремими розділами, в яких об'єднуються знання з кількох дисциплін.

Формою фахового вступного випробування зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» є тестові завдання, що складаються у письмовій формі. Програма фахового вступного випробування побудована на основі фахових навчальних дисциплін, що входять до програми підготовки студентів освітнього ступеня бакалавра і забезпечують основу теоретичної та практичної підготовки до виконання кваліфікаційних обов'язків фахівця в області фінансів, банківської справи та страхування.

До програми фахового вступного випробування включено всі теми та основні питання, які вступник повинен опрацювати для успішного його складання.

2. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ

Розділ 1. Бюджетна система

1.1. Сутність, призначення і роль бюджету держави. Економічна сутність та функції бюджету. Роль бюджету у розвитку фінансової діяльності держави.

1.2. Бюджет як головний фінансовий план держави. Місце державного бюджету в системі фінансових планів держави. Бюджетне планування і прогнозування.

1.3. Бюджетний дефіцит і джерела його фінансування. Збалансованість бюджетів як принцип бюджетної системи України. Економічна природа бюджетного дефіциту і його причини. Джерела покриття бюджетного дефіциту

1.4. Бюджетний устрій і побудова бюджетної системи. Бюджетний устрій України. Побудова бюджетної системи України

1.5. Міжбюджетні відносини і система бюджетного вирівнювання. Міжбюджетні відносини та необхідність перерозподілу бюджетних коштів. Сутність та види міжбюджетних трансфертів. Відображення механізму розподілу доходів між видами місцевих бюджетів у Бюджетному кодексі України.

1.6. Система доходів бюджету. Особливості сучасних бюджетних відносин. Доходи державного бюджету. Доходи місцевих бюджетів.

1.7. Система видатків бюджету. Поняття і принципи організації видатків державного бюджету. Методи фінансування державних видатків. Види видатків державного бюджету. Видатки місцевих бюджетів.

1.8. Видатки держави на розвиток економіки. Види видатків держави на розвиток економіки. Необхідність і склад видатків на науку.

1.9. Видатки бюджету на соціальний захист населення і соціальну сферу. Необхідність і сутність витрат держави на соціальний захист і соціальну сферу. Визначення обсягу видатків держави на соціальну сферу і соціальний захист та їх розмежування між ланками бюджетної системи. Організація фінансового забезпечення соціальної сфери.

1.10. Видатки бюджету на управління та оборону. Характер і зміст бюджетних витрат на державне управління. Видатки бюджету на державне управління і оборону. Організація фінансування національної оборони.

1.11. Видатки бюджету на обслуговування державного боргу. Бюджетний кредит і його форми. Державний борг і необхідність управління ним. Видатки державного бюджету на обслуговування внутрішнього боргу. Зовнішній борг і видатки на його обслуговування.

1.12. Касове виконання бюджету та державний фінансовий контроль. Казначейська система виконання бюджету. Організація роботи казначейської системи виконання бюджету. Кошториси бюджетних установ. Державний фінансовий контроль за виконанням бюджету.

Розділ 2. Фінанси підприємств

2.1. Основи фінансів підприємств. Поняття фінансів підприємств, їх місце та роль в системі виробничих відносин. Функції фінансів підприємств. Місце фінансів підприємств в фінансовій системі держави. Значення фінансів в утворенні та використанні фондів коштів.

2.2. Кредитування підприємств. Необхідність та сутність кредитування підприємств. Банківське кредитування підприємств. Небанківське кредитування підприємств

2.3. Організація грошових розрахунків підприємств. Розрахункові й касові операції. Форми безготівкових розрахунків. Розрахунково-платіжна дисципліна та її вплив на фінансово-господарську діяльність підприємств

2.4. Грошові надходження підприємств. Характеристика і склад грошових надходжень підприємств. Доходи (виручка) від реалізації продукції. Доходи від фінансово-інвестиційної та іншої діяльності.

2.5. Формування і розподіл прибутку. Формування прибутку підприємства. Розподіл і використання прибутку

2.6. Оподаткування підприємств. Сутність оподаткування підприємств. Оподаткування прибутку підприємств. ПДВ і акцизний збір. Платежі за ресурси. Оподаткування суб'єктів малого підприємництва

2.7. Оборотні кошти. Фінансовий аспект формування та використання оборотних коштів підприємства. Нормування оборотних коштів. Джерела поповнення оборотних коштів підприємства.

2.8. Фінансове забезпечення відтворення основних засобів. Сутність основних засобів та їх відтворення. Показники стану і ефективності використання основних засобів. Знос і амортизація основних засобів.

2.9. Оцінювання фінансового стану підприємств. Необхідність і значення оцінки фінансового стану підприємств. Інформаційне забезпечення оцінки фінансового стану підприємства. Показники фінансового стану підприємства

2.10. Фінансове планування на підприємстві. Фінансова стратегія підприємства. Зміст, завдання і методи фінансового планування. Порядок складання фінансового плану.

2.11. Фінансова санація підприємств. Економічний зміст і порядок проведення фінансової санації. Форми фінансової санації. Внутрішні джерела фінансової санації

Розділ 3. Податкова система

3.1. Сутність і класифікація податків. Виникнення й історичний розвиток оподаткування. Поняття податку, його роль в економіці України. Основні елементи податку.

3.2. Податкова система і податкова політика держави. Поняття податкової системи. Характеристика органів управління податкової системи. Оцінка ефективності податкової системи.

3.3. Податок на додану вартість. Економічна сутність та елементи ПДВ. Порядок та особливості реєстрації платників податків. Визначення операцій, що є об'єктом оподаткування.

3.4. Акцизний податок. Сутність акцизного податку, види підакцизних товарів (продукції). Об'єкт оподаткування, податкові ставки, база оподаткування, порядок нарахування акцизного податку. Порядок сплати акцизного податку.

3.5. Мито. Загальні положення про митне оподаткування. Класифікація мита.

3.6. Податок на прибуток підприємств. Економічна сутність податку на прибуток. Елементи податку. Порядок визначення податку на прибуток.

3.7. Податок на доходи фізичних осіб. Платники податку, об'єкт і база оподаткування. Податкові соціальні пільги. Податкові ставки податку на доходи фізичних осіб. Податкова знижка. Порядок нарахування, утримання та сплати податку.

3.8. Спрощена система оподаткування суб'єктів малого підприємництва. Поняття спрощеної системи оподаткування та її види.

3.9. Збір за першу реєстрацію транспортного засобу. Платники збору та об'єкти оподаткування. База оподаткування, ставки та порядок обчислення збору, пільги. Податковий період і порядок сплати збору

3.10. Ресурсні та рентні платежі. Екологічний податок. Плата за користування надрами. Збір за користування радіочастотним ресурсом України. Збір за спеціальне використання води. Збір за спеціальне використання лісових ресурсів

3.11. Інші податки та збори. Місцеві податки і збори. Земельний податок.

Розділ 4. Фінансова діяльність суб'єктів підприємництва

4.1. Основи фінансової діяльності суб'єктів підприємництва. Підприємство як суб'єкт підприємництва. Фінансова, операційна та інвестиційна діяльність суб'єктів підприємництва. Фінансові ресурси суб'єктів підприємництва.

4.2. Особливості фінансування суб'єктів підприємництва різних форм організації бізнесу. Критерії вибору організаційно-правової форми ведення підприємницької діяльності. Форми фінансування діяльності суб'єктів підприємництва.

4.3. Формування власного капіталу підприємства. Власний капітал підприємства, його функції та складові. Акціонерний капітал, його формування та складові. Види резервного капіталу та джерела його формування.

4.4. Внутрішні джерела фінансування підприємства. Сутність та класифікація внутрішніх джерел фінансування підприємства. Поняття самофінансування підприємства, його джерела.

4.5. Дивідендна політика підприємства. Теорії дивідендної політики. Показники ефективності дивідендної політики підприємства. Розподіл прибутку і виплата дивідендів.

4.6. Фінансування підприємства за рахунок запозичених ресурсів. Сутність запозичених ресурсів та їх роль у діяльності підприємств. Фінансові кредити як форма запозичених ресурсів. Кредитне забезпечення, його форми.

4.7. Фінансова діяльність на етапі реорганізації підприємства. Реорганізація і реструктуризація підприємства як санаційні заходи. Форми і види реструктуризації і реорганізації підприємства.

4.8. Фінансове інвестування підприємства. Економічна сутність та види інвестицій. Інвестиційна діяльність підприємств. Формування портфелю цінних паперів і управління ним. Інвестиційні ризики, їх види.

4.9. Оцінювання вартості підприємства. Необхідність, сутність і принципи оцінювання вартості підприємства. Методи оцінювання вартості підприємства та їх характеристика.

4.10. Фінансова діяльність підприємства у сфері зовнішньоекономічних відносин. Види зовнішньоекономічних операцій та методи їх здійснення. Ризики у зовнішньоекономічній діяльності та методи їх нейтралізації. Суть і принципи митного регулювання ЗЕД в Україні. Офшорні зони

4.11. Фінансовий контролінг на підприємстві. Сутність, функції і задачі фінансового контролінгу. Організація й інформаційне забезпечення фінансового контролінгу. Бюджетування й аналіз відхилень.

3. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Загальний лист для тестування містить 30 тестових завдань: 25 тестів з вибором варіанта вірної відповіді (закриті) і 4 завдання, що вимагають розгорнутої відповіді і 1 задача.

Якщо в бланку відповідей відзначена знаком «X» буква того варіанта, що є вірним, то тестове завдання вважається виконаним правильно, і оцінюється в 3 бали. У випадку правильної відповіді на всі 25 тестових завдань закритого типу вступник одержує 75 балів.

Завдання з розгорнутою відповіддю вважається виконаним правильно й оцінюється максимально в 5 балів, якщо містить чіткі обґрунтовані і логічно представлені судження і пояснення, знання понятійного апарата з проблеми. Задача вважається повністю розв'язаною, якщо вступник показав навички володіння й уміння застосувати на практиці сучасні методики і методи аналізу фінансових відносин, формулювання конкретних висновків по розглянутій проблемі. Правильно розв'язана задача оцінюється максимально в 5 балів. У цілому, за вірні відповіді на відкриті завдання абітурієнт може одержати 25 балів.

Остаточний результат розраховується шляхом додавання до отриманих балів ще 100 балів.

Критерії оцінювання завдань з розгорнутою відповіддю наведені в таблиці 1.

Таблиця 1

Критерії оцінювання завдань з розгорнутою відповіддю

Бали	Критерії оцінювання
5	Глибокі знання питань в сфері фінансів держави, підприємств, грошового обігу; посилення на сучасне фінансове законодавство; володіння понятійним апаратом; методик і методів проведення аналізу фінансових відносин; уміння робити логічні й обґрунтовані висновки з проблеми
4	Знання загальних підходів по формуванню фінансових відносин; наявність базових складових з проблеми; посилення на сучасне фінансове законодавство; володіння методикою і методами проведення аналізу фінансових відносин; при цьому допущені незначні помилки
3	Знання окремих фінансових категорій; виклад питання з порушенням логіки і цілісності розкриття; наявність у відповіді принципових помилок; невміння застосовувати на практиці методичні прийоми аналізу фінансових відносин; невідповідність висновків поставленій проблемі
2	наявність знань поверхневого характеру, що не розкривають ключові моменти по розглянутій проблемі
1	повна невідповідність рішення завдання концептуальним положенням в сфері фінансів
0	невиконання чи відмовлення від виконання завдання

Таким чином, при безпомилковому рішенні 25 закритих тестів, 4 відкритих тестових завдань і 1 задачі, за доданням додатково 100 балів, вступник одержує максимальну кількість балів - 200 , що відповідає 5 балам національної шкали оцінювання.

Таблиця 2.

Закріплення тестових завдань за дисциплінами, що включені до тестових випробувань зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування за ОС магістра

Дисципліна	Розподіл номерів тестових завдань
Бюджетна система	1-6, 26
Фінанси підприємств	7-13, 27, 30
Фінансова діяльність суб'єктів підприємництва (ФДСП)	14-19, 28
Податкові системи	20-25, 29

Співвідношення між умовними балами, отриманими в ході тестування, балами 4-бальної шкали наведені в таблиці 3.

Таблиця 3.

Розподіл балів за дисциплінами, що включені для проходження тестового випробування зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» за ОС магістра

Бали за 4-бальною системою	Дисципліна / Діапазон балів при тестуванні				Загальний діапазон балів за правильну відповідь при тестуванні
	Бюджетна система	Фінанси підприємств	ФДСП	Податкові системи	
2	22	34	22	22	0-109
3	25	45	25	25	110-139
4	32	62	32	32	140-169
5	40	80	40	40	170-200

4. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Дисципліна «Бюджетна система»

Основна література

1. Алексєєв, І. В. Бюджетна система [Текст] : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / І. В. Алексєєв, Н. Б. Ярошевич, А. М. Чушак-Голободько ; Нац. ун-т "Львів. політехніка". – К. : Вид-во "Хай-Тек Пресс", 2007. – 376 с. – ISBN 966-96736-1-5 : 29,00.
2. Бюджетна система : Budget system [Електронний ресурс] : підруч. : затв. наказом М-ва освіти і науки, молоді та спорту України / [В. В. Бабіченко та ін.] ; , В. М. Федосова, С. І. Юрія, М-во освіти і науки, молоді та спорту України . — [Донецьк : ДонНУЕТ, 2013] . — Локал. комп'ютер. мережа НБ ДонНУЕТ.
3. Бюджетна система [Текст] : навч. посіб. / К.М. Владимиров, Л.О. Абсава, Л.В. Владимірова, Т.К. Мінза. – К. : Кондор, 2009.
4. Бюджетна система [Текст] : навч. посіб. / Львів. держ. ун-т внутр. справ ; [уклад.]: Р. С. Сорока, І. Г. Благун. - Л. : ЛьвДУВС, 2011. - 234 с. : табл. - Бібліогр.: с. 230-234. - 100 экз. - ISBN 978-611-511-084-1
5. Бюджетна система України [Текст] : тренінг-курс : навч. посіб. / [В. М. Опарін та ін.] ; за заг. ред. В. М. Опаріна ; Держ. навч.-наук. установа "Акад. фін. упр.". - К. : ДННУ "Акад. фін. упр.", 2012. - 390 с. : рис., табл. - (Бюджетна і податкова системи: методологія, організація, навчання). - Бібліогр.: с. 386-390. - 300 экз. - ISBN 978-966-2380-46-0
6. Василик, О. Д. Державні фінанси України : підручник / О. Д. Василик, К. В. Павлюк. - К. : Центр навч. л-ри, 2003. – 608 с. – ISBN 966-8253-37-X.

7. Ілляшенко В. Фінансово-бюджетна система України та шляхи її трансформації // Економіка та держава. - 2011. - № 5. - С. 38-42
8. Клець Л.Є. Бюджетний менеджмент: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. - К.: Центр учбової літератури, 2007. - 640с.

Додаткова література

1. Бюджетний кодекс України. № 2542 - III від 21.06.2001 // Український інвестиційний журнал. - 2001. № 4 - С. 3-38.
2. Наказ Державного казначейства від 31 січня 2002 р. № 17 “Про порядок казначейського обслуговування місцевих бюджетів за доходами та перерахуваннями міжбюджетних трансфертів”// електронний ресурс <<http://www.liga.gov.ua>>
3. Наказ Державного казначейства України від 19.10.2000 № 103 “Порядок обліку зобов’язань розпорядників коштів бюджету в органах Державного казначейства” // електронний ресурс <<http://www.liga.gov.ua>>

Дисципліна «Фінанси підприємств»

Основна література

1. Азаренкова Г.М., Борисенко І.І. Фінанси: Практикум: Навч.посіб. – К.: Знання, 2008. – 279 с. ISBN 978-966-346-401-5.
2. Бердар М. М. Фінанси підприємств. Навч. посібник. - К.: Центр учбової літератури, 2010. — 352 с.
3. Біла О.Г. Фінанси підприємств: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. – Львів: «Магнолія 2006», 2009. - 383 с.
4. Гриньова В.М., Коюда В.О. Фінанси підприємств в схемах: Навч. посібник. – Х: ВД «ІНЖЕК», 2010. – 216с.
5. Добросердова І.І., Самонова І.Н., Попова Р.Г. Финансы предприятий: Учебное пособие. – СПб: Питер, 2010. – 208с.
6. Любенко Н.М. Фінанси підприємств: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. К.: Центр учбової літератури, 2009. – 264 с.
7. Фінанси підприємств: Підручник / за ред. проф. А.М. Поддєрьогіна. - К.: КНЕУ, 2008. - 460 с.
8. Фінанси підприємств: тести, задачі, методичні рекомендації: Навч. посіб. / За ред. В.З. Потій - К.: КНЕУ, 2005.- 244 с.

Додаткова література

1. Господарський кодекс України // Ліга:Закон [Електронний ресурс] / ЛігаБізнесІнформ. – Електрон. дані і прогр. – К. : ІАЦ «Ліга», сор., 2006. – Режим доступу: НТТР сервер. – Систем. вимоги: ПК з процесором Pentium III ; 512 Мб ОЗУ ; Windows XP ; відеокарта ; миша.

Дисципліна «Податкові системи»

Основна література

1. Бобоев М.Р. Налоговые системы зарубежных стран: Содружество Независимых Государств: Учеб. пособие / М.Р.Бобоев, Н.Т.Мамбеталиев, Н.Н.Тютюриков. - М.: Гелиос АРВ, 2002. – 624 с.
2. Ватуля І. Д. Податки, збори, платежі: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. - К.: Центр навчальної літератури, 2006. - 352с.
3. Гавриленко Н.В. Податкова система: Навч. посібник. - Львів: Новий світ-2000, 2010. – 328 с.
4. Олійник О.В., Філон І.В. Податкова система: Навчальний посібник. – Київ: Центр навчальної літератури, 2006. – 456 с.
5. Податки та податкові системи : навч. посіб. / Донец. держ. ун-т економіки і торгівлі ім. М. Туган-Барановського ; під заг. ред. Л. О. Омелянович. – Донецьк : [ДонДУЕТ], 2005. – 204 с.

Додаткова література

1. Податковий кодекс України. Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України у зв'язку з прийняттям Податкового кодексу України». – Х.: Одиссей», 2011. – 568с.
2. Закон України «Про систему оподаткування» // Ліга:Закон [Електронний ресурс] / ЛігаБізнесІнформ. – Електрон. дані і прогр. – К. : ІАЦ «Ліга», сор., 2006. – Режим доступу: НТТР сервер. – Систем. вимоги: ПК з процесором Pentium III ; 512 Мб ОЗУ ; Windows XP ; відеокарта ; миша.

Дисципліна «Фінансова діяльність суб'єктів підприємництва»

Основна література

1. Інвестування: підручник / Л.О.Омелянович, О.В.Веретенникова, О.Ю.Руденок; за ред. Л.О.Омелянович. – Донецьк: ДонНУЕТ, 2013 – 278 с.
2. Кравчук О.М., Лещук В.П. Фінансова діяльність суб'єктів підприємництва: Навч.посіб. – К.: Центр учбової літератури,2010. -504с.
3. Омелянович Л.О., Чимириш С.В. Адаптивне антикризове управління фінансовими ресурсами торговельних підприємств: монографія / Л.О.Омелянович, С.В.Чимириш. – Донецьк : ДонНУЕТ, 2013. – 275 с.
4. Фінансова діяльність суб'єктів підприємництва : навч.посіб./ Л.О.Омелянович, О.В.Чайковська, Г.Є.Долматова та ін.; за ред. Л.О.Омелянович. - 3-тє вид., переробл. і доповн.- Донецьк : ДонНУЕТ, 2013. – 285 с.
5. Фінансова санація та банкрутство підприємств: навч.посіб. За заг.наук.ред. Л.О.Омелянович. – Донецьк:ДонНУЕТ, 2011. – 198 с.

Додаткова література

1. Господарський кодекс України // Ліга:Закон [Електронний ресурс] / ЛігаБізнесІнформ. – Електрон. дані і прогр. – К. : ІАЦ «Ліга», сор., 2006. – Режим

доступу: НТТР сервер. – Систем. вимоги: ПК з процесором Pentium III ; 512 Мб ОЗУ ; Windows XP ; відеокарта ; миша.

2. Закон України «Про інвестиційну діяльність» // Ліга:Закон [Електронний ресурс] / ЛігаБізнесІнформ. – Електрон. дані і прогр. – К. : ІАЦ «Ліга», сор., 2006. – Режим доступу: НТТР сервер. – Систем. вимоги: ПК з процесором Pentium III ; 512 Мб ОЗУ ; Windows XP ; відеокарта ; миша.

Голова фахової атестаційної комісії
з фінансів, банківської справи та страхування

Н.О. Слободянюк